

SOCIALDEMOKRATERNA
I HUDDINGE

JA till ett tryggt och rättvist Huddinge

*– kommunalt handlingsprogram
för 2007-2010*

”Huddinge är på rätt väg. Vi är idag en bättre kommun att bo och verka i än för fyra år sedan. De borgerliga åren präglade av utförsäljningar av välfärden och misskötsel av ekonomin ligger bakom oss. Vi socialdemokrater har nu tagit flera steg för att göra Huddinge rättvisare och tryggare. Vi har hållit vad vi lovade 2002 men mer återstår att göra. Arbetet med att utveckla kvaliteten i välfärden måste fortsätta och kampen för att få fler i arbete sättas främst. Vi ber därför om ett förnyat förtroende att leda Huddinge. Vi är entusiastiska inför utmaningen att fortsätta utveckla Huddinge till en trygg och rättvis kommun där ingen lämnas utanför”.

Ann-Marie Högberg
Gruppledare för socialdemokraterna

Innehållsförteckning

1. Inledning

- 1.1 En god fortsättning med socialdemokraterna..... 4
- 1.2 Det gör skillnad vem som styr..... 5

2. Demokrati och inflytande

- 2.1 Delaktighet i vardagen..... 6
- 2.2 Jämställdhet..... 7

3. Tillväxt och välfärd för minskade klyftor

- 3.1 Framgångsrika företag och högskolor är tillväxtens viktigaste verktyg..... 8
- 3.2 En ekonomi för jämlikhet och trygg välfärd..... 9
- 3.3 Huddinge kommun ska vara en god arbetsgivare..... 10
- 3.4 Ta tillvara mångfalden..... 10

4. Trygghet när den egna kraften inte räcker

- 4.1 En trygg ålderdom..... 12
- 4.2 En bra sjukvård och en bra folkhälsa..... 14
- 4.3 En handikappvänlig kommun..... 16
- 4.4 Snabba insatser för att nå egen försörjning..... 17

5. Lära hela livet

- 5.1 En förskola som erbjuder god omsorg i pedagogisk miljö..... 19
- 5.2 En skola och fritid som ger trygghet, kunskap och självförtroende..... 20
- 5.3 Gymnasieskolan - steget ut i vuxenlivet..... 22
- 5.4 Vuxenutbildning, studieförbund och högskola..... 23

6. Det goda boendet

- 6.1 Rätten till en bostad till rimligt pris..... 25
- 6.2 Tryggheten i fokus..... 26
- 6.3 Ett rikt kultur- och fritidsliv..... 27
- 6.4 Det gröna folkhemmet i Huddinge..... 29

1. Inledning

Detta är socialdemokraternas handlingsprogram för mandatperioden 2006-2010. Förutom detta centrala kommunprogram kan det även finnas lokala program framtagna av de geografiska s-föreningarna i kommunen. Välkommen att kontakta vår partiombudsman för mer information, e-post info@huddinge.sap.se och telefon 08-711 53 48.

1.1 En god fortsättning med socialdemokraterna

Vi socialdemokrater tror på det gemensamma välfärdssamhället. Ett samhälle där vi tillsammans ser till att alla får möjlighet att utvecklas och forma sin egen vardag. Ett samhälle där ingen lämnas utanför, utan där alla behövs och tas tillvara. Ett socialdemokratiskt Huddinge innebär en kommun där orättvisor bekämpas och ingen tillåts hamna på efterkälken.

2002 vann vi väljarnas förtroende att skapa ett bättre och rättvisare Huddinge. Vi tog över styret av en kommun som var svårt sargad efter fyra års borgerligt styre. Ekonomin var vanskött efter årtal av underskott. Köerna till förskolan var så långa att Skolverket riktade allvarlig kritik mot kommunen. Bostadsbristen var skriande och ungdomar som ville flytta hemifrån fick rådet av det moderata kommunalrådet att bygga sig en villa.

Vi har nu vidtagit en rad åtgärder för att göra Huddinge till en bättre kommun där rättvisa och trygghet är ledord. Den gångna mandatperioden har kännetecknats av

- Ett ökat stöd till de skolor och elever som har större behov av hjälp.
- En kraftig utbyggnad av förskolan för att få bort köerna – aldrig har så många nya avdelningar öppnats på så kort tid.
- Förbättrad kvalitet inom förskolan genom en ökad personaltäthet motsvarande 100 heltidstjänster.
- En utbyggd äldreomsorg och en ordentlig upprustning av våra äldreboenden.
- Särskilda satsningar på Flemingsberg, Vårby och västra Skogås genom resursfördelning, speciella områdesutvecklare och ungdomssatsningar.
- Satsningar på idrottslivet med flera nya idrottsanläggningar, bland annat en friidrottshall, konstgräsplaner och en ishall.
- Ordning och reda i kommunens ekonomi.
- Ett ökat bostadsbyggande för att minska bostadskön – nya hyresrätter byggs nu för första gången på 10 år.
- Samverkan istället för konkurrens mellan kommunens olika verksamheter. Samarbete också med andra kommuner och aktörer.

Vi tycker kommunen är på rätt väg med en kommunal verksamhet som kännetecknas av kvalitet och omtanke. Men en mandatperiod är inte tillräckligt. Inte minst bostadsbyggande tar tid och kräver en större långsiktighet. Det samma gäller arbetet för en långsiktigt hållbar kommunal ekonomi, något som är viktigt för att få en välfärd med god kvalitet även i framtiden. Kommunens personal behöver arbetsro för att utveckla verksamheten istället för att tvingas till helt nya inriktningar. Kommunens historia av ständiga majoritetsskiften hotar skapa en politisk och ekonomisk kortsiktighet som är skadlig för kommunen.

Vi är angelägna om att fortsätta på den inslagna vägen. Vi vill fortsätta utveckla Huddinge till en trygg och rättvis kommun där människor känner omtanke om varandra. Vi säger nej till

utförsäljningar av vår gemensamma välfärd. Vi säger ja till en fortsatt satsning på förskolan och grundskolan med fler lärare som ser barnens behov. Vi säger ja till en fortsatt offensiv politik för att överbrygga klyftor mellan människor och bostadsområden. Vi vill låta fler göra sina röster hörda genom de olika demokratiseringsåtgärder vi startat.

1.2 Det gör skillnad vem som styr

Det är tydligt att de olika politiska partierna har olika lösningar för samhällsutvecklingen. I centrum står synen på välfärdsamhället och hur det ska finansieras. För oss socialdemokrater är välfärden grundpelaren i ett samhälle som kännetecknas av trygghet, jämlikhet och utveckling.

För oss är det självklart att kvalitén i skolan, vården och omsorgen går före skattesänkningar. För de borgerliga partierna är skattesänkningar ett självändamål och är ofta ett överordnat mål för politiken. För oss är skatten ett medel för att uppnå ett välfärdssamhälle med hög kvalitet. Vi är därför måna om att skattenivån ligger på rätt nivå i förhållande till de krav huddingeborna ställer på välfärden. En trygg välfärd kräver en stabil ekonomisk grund.

Valet den 17 september är ett vägval för hur vi vill att Huddinge ska utvecklas under de närmaste fyra åren. Skillnaderna i politiken är tydliga:

- Förbättrad välfärd med god kvalitet i skola, vård och omsorg - eller en skattesänkning till varje pris?
- Extra resurser till skolbarn med behov av särskilt stöd - eller lika mycket till alla barn via ett stelbent pengsystem?
- Fler hyresrätter för att ta itu med bostadsbristen - eller sälja ut Huges lägenheter?
- Satsningar på idrotts- och kulturlivet i kommunen - eller besparingar?
- Överbrygga klyftorna i kommunen - eller anse att de inte är några problem?
- Inriktning mot samarbete - eller dyrbar konkurrensutsättning och utförsäljningar?
- Anlita seriösa företag som följer gällande kollektivavtal - eller acceptera att arbetstagarnas rättigheter urholkas?

2. Demokrati och inflytande

2.1 Delaktighet i vardagen

För oss socialdemokrater är demokratin utgångspunkten för vår syn på hur samhället ska fungera. I Huddinge innebär det att vi vill att alla ska få möjlighet att påverka både det som berör dem själva, men också hur hela Huddinge ska utvecklas. Vi tror att Huddinge blir bättre om fler är med och gör sina röster hörda. Det största hotet mot demokratin är de stora skillnader i inflytande som finns mellan olika grupper. Arbetet för en ökad demokratisk jämlikhet står i centrum för oss socialdemokrater.

För att utveckla demokratin i Huddinge måste vi vara öppna för att ständigt pröva nya arbetsätt. Under de senaste fyra åren har vi genomfört en rad reformer som har gett fler möjlighet att påverka och skapat fler mötesplatser där samtal kring olika frågor kan föras mellan invånare och förtroendevalda. Exempelvis har vi startat lokala demokratiforum i alla kommundelar och särskilda framtidsverkstäder i Vårby, Skogås och Flemingsberg.

Vi tror på den aktiva invånaren som på olika sätt vill vara med och påverka utvecklingen i Huddinge. Ett sätt att öka Huddingebornas delaktighet och inflytande är att utveckla brukarnas möjlighet att påverka och ta ansvar i de olika verksamheterna. På så vis kan man vara med och påverka sin förskola, skola eller äldreomsorg. Vi vill se ett samhälle som stärker människors egenmakt, dvs. ökad makt över sin egen vardag. Att arbeta för alla människors möjlighet till egenmakt innebär en positiv människosyn och tillhör grunden för socialdemokratins syn på ett demokratiskt och jämlikt samhälle.

Vi vill utveckla den offentliga sektorns verksamheter så att de svarar både mot klassiska krav på rättvisa och lika tillgång och mot nya krav på inflytande och valfrihet. Rätten att välja utförare måste dock vägas av mot övriga behov och önskemål från invånarna och mot kommunens ekonomi. Mångfald och variation i utformningen är viktig ur såväl jämlikhets- som valfrihetssynpunkt. Det är en av den offentliga sektorns självklara huvuduppgifter att inom ramen för den egna verksamheten utveckla alternativ för att möta invånarnas skilda behov och önskemål. Möjligheterna till andra alternativ handlar om invånarnas möjlighet att välja skola, vård och omsorg, inte om enskilda producenters möjlighet att välja de elever och patienter som är mest lönsamma. Invånarnas tillgång till välfärden får inte styras av enskilda företags vinstintressen.

Under den här mandatperioden har vi bl.a.

- ✓ Inrättat lokala demokratiforum i alla kommundelar.
- ✓ Gett alla Huddingebor en möjlighet att lämna förslag till kommunfullmäktige.
- ✓ Ökat tillgängligheten till kommunfullmäktige, bl.a. genom TV-sändningar via Internet och kabel-tv samt att sammanträdena förlagts till olika delar av kommunen.
- ✓ Öppnat kommunens nämndsammanträden för allmänheten.
- ✓ Inrättat ett ungdomsfullmäktige.

Så här vill vi gå vidare:

- Fortsätta att pröva nya modeller för direkt medborgarinflytande såsom medborgarråd/paneler och rådslag likt det vi genomfört i Vårby Gård.
- Ytterligare stärka och utveckla ungdomars inflytande.
- Stödja demokratiforumens arbete så att de blir en ännu bättre mötesplats för diskussion.

2.2 Jämställdhet

Vi socialdemokrater arbetar för att kvinnor ska få samma makt och inflytande över sitt eget liv som män. För att nå dit behövs många olika insatser inom flera av kommunens ansvarsområden. Vi vill att det ska finnas ett jämställdhetsperspektiv när kommunal verksamhet utformas så att kvinnor får samma behandling av kommunen som män och för att bryta traditionella strukturer. De kommunala resurserna ska fördelas rättvist mellan könen.

Vi har inrättat ett jämställdhetsråd i kommunen som analyserar och granskar kommunens verksamheter och som utifrån det kommer med förslag till förbättringar. Strävan efter ökad jämställdhet är allas ansvar, men rådet fungerar som en viktig katalysator och är en sammanhållande kraft i kommunens jämställdhetsarbete.

Förskolan, skolan och fritidsverksamheten är områden som är särskilt viktiga för att stärka jämställdheten. En jämställd uppväxt är viktig för att unga killar och tjejer ska få samma förutsättningar att utvecklas. Det är också under uppväxten som normer, värderingar och traditionella föreställningar om könen grundläggs. De verksamheter som arbetar med barn och ungdomar ska därför få förutsättningar att utforma ett medvetet arbetssätt kring jämställdhet. Ungdomar som riskerar att utsättas för så kallat hedersrelaterat våld eller hedersrelaterade krav när de vill leva ett självständigt liv, ska få samhällets stöd.

Vi vill fortsätta arbetet för en jämställd arbetsmarknad, mot våld i hemmet och mot den otrygghet som många känner på gator och torg. Det är oacceptabelt att kvinnor har en sämre ställning på arbetsmarknaden och att många kvinnor är rädda i så väl hemmet som i den offentliga miljön.

Vi har under den här mandatperioden bl.a.

- ✓ Inrättat ett jämställdhetsråd.
- ✓ Minskat andelen ofrivilliga deltidstjänster.
- ✓ Ändrat reglerna för föreningsbidrag för att stimulera jämställdhetsarbete.
- ✓ Antagit en handlingsplan mot våld i nära relationer - dels för misshandlade kvinnor, dels för flickor i patriarkala familjer och dels för barn som bevittnar våld i sin familj.

Så här vill vi gå vidare:

- Ett jämställdhetsperspektiv ska genomsyra den kommunala verksamheten.
- Ytterligare utveckla arbetet mot våld i nära relationer.
- Satsningar på fritidsverksamhet ska föregås av en jämställdhetsanalys.
- Öka utbildningsinsatserna för personalen - särskilt inom förskolan och grundskolan.
- Sprida goda exempel på jämställdhetsarbete inom förskolan till fler enheter.
- Öka tryggheten i utemiljön med målet att alla ska kunna röra sig fritt utan rädsla.

3. Tillväxt och välfärd för minskade klyftor

Ska alla få del av en god välfärd krävs det en fördelning av resurser, men det förutsätter också att vi ser till att öka resurserna som vi har att fördela. Välfärd och minskade klyftor kräver tillväxt.

3.1 Framgångsrika företag och högskolor är tillväxtens viktigaste verktyg

Huddinge är den största kommunen i Stockholmsregionen efter Stockholms stad och vi är en mycket attraktiv kommun att etablera sig i. Vi har flera stora företag och en större mängd mindre företag spridda över hela kommunen. Huddinge är också en stor universitetsort med tre högskolor/universitet och 15 000 studenter.

Kommunen rymmer två av Stockholmsregionens särskilda utvecklingsområden, s.k. regionala kärnor - Kungens Kurva och Flemingsberg. Dessa har stora möjligheter att driva på utveckling och tillväxt om de ges rätt förutsättningar. Flemingsberg kan bli den nya framtidsstaden. Här vill vi skapa en trevligare och mer stadslig miljö och rusta upp och bygga ut centrum med bland annat 200 studentbostäder. Vi vill även medverka till uppförandet av Novum Biocity och en utbyggnad i Flemingsbergdalen med arbetsplatser, kommersiell service och eventuellt bostäder. Utöver våra regionala kärnor har vi ett strategiskt område i Länna som vi vill fortsätta utveckla.

Kollektivtrafik och vägar är viktiga förutsättningar för att kunna utveckla näringslivet och välfärden. I takt med förbättrade kommunikationer vidgas vår arbets- och bostadsmarknad till hela Mälardalen. Pendeltågs- och busstrafiken måste fungera och byggas ut. Vi behöver en snabbspårväg mellan Flemingsberg och Kungens Kurva-Skärholmen, som går vidare via Fruängen till Älvsjö. Flemingsbergs station, som är en av Sveriges absolut största, ska utvecklas med fler tågförbindelser, inte minst med Arlanda och på sikt till Skavsta.

Det regionala vägnätet behöver utvecklas. Viktigast för oss i Huddinge är Södertörnsleden som förbättrar tillgängligheten till E4 och Väg 73 samt Förbifart Stockholm som knyter ihop den södra och norra länsdelen. Vägutbyggnaderna är viktiga även för att möjliggöra ett ökat bostadsbyggande i kommunen.

Grundläggande för tillväxt är samverkan med många aktörer. Det gäller förstås med företagarna och deras organisationer, med högskolorna, med staten och med SJ, SL och Vägverket och inte minst med landstinget och andra kommuner.

Vi har under den här mandatperioden bl.a.

- ✓ Arbetat med nya former för samarbete med företagare.
- ✓ Startat ett gemensamt marknadsföringsbolag med företagare.
- ✓ Utvecklat samarbete med andra aktörer för att gynna Huddinges utveckling.
- ✓ Drivit på utvecklingen i Flemingsberg och Kungens Kurva-Skärholmen.
- ✓ Lyft Huddinge från plats 47 till plats 20 på Svenskt Näringslivs rankinglista över det lokala företagsklimatet.

Så här vill vi gå vidare:

- Utveckla Flemingsberg till den nya framtidsstaden med trevligare fysisk miljö, fler studentbostäder, arbetsplatser och bättre kommersiell service.
- Arbeta för att Kungens-Kurva-Skärholmen ska fortsätta att knytas ihop och få en mer attraktiv miljö.
- Medverka till att Länna företagsområde fortsätter att utvecklas.
- Fortsätta att utveckla samarbetsformer med andra aktörer för att gynna Huddinges näringsliv.
- Satsa på stöd till nyföretagande genom bland annat Almi och Vinnova.

3.2 En ekonomi för jämlikhet och trygg välfärd

Vi tog över en ekonomi som var i svår obalans. Kommunen hade gått med underskott i åratals trots att de ekonomiska förutsättningarna egentligen varit mycket goda med ständigt ökande skatteintäkter. Den här mandatperioden har den ekonomiska utvecklingen varit helt annorlunda. Skatteintäkterna har inte ökat i den takt man beräknat. Men vi har ändå haft goda överskott under två av de tre år som hittills gått. Det underskott som uppstod 2004 har vi återställt. Ordning och reda i ekonomin är en nödvändig förutsättning för att klara välfärden också på sikt och för att hålla ordning på skattebetalarnas pengar.

Vi vill att den kommunala servicen ska hålla en god kvalitet. Nivån på kommunalskatten är inget självändamål, utan är till för att ge invånarna den välfärd som efterfrågas. Därför utlovar vi inga lättsinniga skattesänkningar som äventyrar t.ex. skolan och äldreomsorgen. Omvänt så är vi inte främmande för att sänka skatten om det kan ske utan att kvaliteten i välfärden hotas.

För oss socialdemokrater är det självklart att jämlika villkor ska gälla i Huddinge. Oavsett var i Huddinge man bor, vilken ålder eller vilket kön man har, så ska man ha rätt till bästa möjliga förutsättningar att leva ett gott liv och känna trygghet i vardagen. Behoven ska vara avgörande för hur resurserna fördelas. Lika möjligheter kräver olika resurser.

Vi har under den här mandatperioden bl.a.

- ✓ Skapat ordning och reda i ekonomin.
- ✓ Infört ett resursfördelningssystem i förskola och skola som utgår från elevernas och skolornas behov.

Så här vill vi gå vidare:

- Arbeta för att bevara en god och ansvarsfull ekonomi.
- Ständigt pröva fördelningen av resurser så att de leder till jämlika villkor och rättvisa genom att behoven är avgörande.

3.3 Huddinge kommun ska vara en god arbetsgivare

Vi vill att välfärdsarbetet ska uppvärderas och utvecklas. Arbetet ska erbjuda yrkesstolthet och tillfredsställelse. För oss socialdemokrater är synen på det goda arbetsgivarskapet en naturlig del i vår grundideologi. Vi ställer höga krav på andra arbetsgivare, och då ska vi även se till att Huddinge kommun är en god förebild.

Vi vill att alla ska ha rätt till ett arbete som man kan försörja sig på och ha inflytande över. Arbetet ska inte leda till risk för utbrändhet och sjukdom. Därför ska ”friskfaktorer”, sådant som gör att man behåller eller återfår en god hälsa, stärkas. Det är viktigt att ta vara på de äldre medarbetarnas kompetens och erfarenhet. Vi har därför infört möjligheten för personal över 63 att gå ned i arbetstid men behålla en större del av lönen för att de ska klara att arbeta ända till pensionen.

Arbetsro och trygghet är viktigt för de anställda. Därför vill vi inte se fler borgerliga experiment som konkurrensutsättning eller utförsäljning av kommunal verksamhet. Vi tror alla tjänar mer på samverkan än på konkurrens.

Under den här mandatperioden har vi bl.a.

- ✓ Tagit fram ett program för en god personalpolitik och hälsosamma arbetsplatser tillsammans med de fackliga organisationerna.
- ✓ Satsat på friskvård och andra personalbefrämjande insatser.
- ✓ Minskat sjukfrånvaron med 30 procent.
- ✓ Minskat de ofrivilliga deltiderna.

Så här vill vi gå vidare:

- Fortsätta att utveckla en god personalpolitik och hälsosamma arbetsplatser tillsammans med de fackliga organisationerna
- Satsa på ett bra ledarskap på alla nivåer
- Satsa på ytterligare kompetensutveckling
- Avskaffa de ofrivilliga deltiderna

3.4 Ta tillvara mångfalden

Vi socialdemokrater anser att mångfald har ett egenvärde. Genom att människor med olika etniska och kulturella bakgrunder bor och möts i vår kommun har vi en unik tillgång till en bred kunskapsbas.

Att människor med liknande erfarenheter, bakgrunder eller intressen söker sig till samma bostadsområden är inget konstigt eller fel. Men segregationen är ofta ofrivillig och leder till sortering av människor. På grund av diskriminering och otillräcklig integration skapas orättvisa och ojämlikhet.

Vi har arbetat hårt för att minska segregationen och utanförskapet i Huddinge. I Flemingsberg, Vårby och Västra Skogås driver kommunen ett aktivt förändrings- och utvecklingsarbete tillsammans med invånare, föreningar och andra myndigheter. Det handlar bland annat om trygghet, inflytande och hälsofrågor. Vi socialdemokrater är garanten för att

det här arbetet får fortsätta. Det finns en enorm kraft, erfarenhet och kunskap hos invånarna i dessa bostadsområden. Det måste vara utgångspunkten i vårt arbete med att minska klyftorna i vår kommun.

Integrationspolitik handlar också om en rättvis fördelning som tar sin utgångspunkt i människors behov. De förskolor, skolor och fritidsgårdar som behöver mest resurser måste också få det.

Genom ett eget arbete får du en inkomst, arbetskamrater och goda möjligheter att lära dig svenska. Nyanlända flyktingar måste därför så snabbt som möjligt få börja arbeta, helst redan innan uppehållstillståndet är klart. Även väntetiden måste bli mer integrationsförberedande. Vi vill att Huddinge kommun ska fortsätta att ta emot asylsökande som praktikanter. Undervisningen i svenska måste vara bra och anpassas till varje individs förkunskaper. Språkundervisningen ska också kunna kombineras med både arbete och annan utbildning. Allas yrkeskompetens och utbildningar från hemlandet ska synliggöras.

Flerspråkigheten i kommunen måste tas tillvara och ses som en resurs. Det är viktigt att skolor med många nyanlända barn och ungdomar har extra resurser och kan satsa på språkundervisning. För att underlätta språkinläringen och för att barnen inte ska hamna efter i andra ämnen bör det finnas större möjlighet att få undervisning på sitt modersmål i de viktigaste ämnena. På biblioteken bör det finnas flerspråkiga filmer och böcker. Kommunen bör i kontakter med invånarna ta hänsyn till om de behöver information på språk som de behärskar.

En oroväckande utveckling är de rasistiska och främlingsfientliga yttringar som finns också i Huddinge. Vi måste tillsammans med full kraft ta kampen mot dessa odemokratiska krafter.

Under den här mandatperioden har vi bl.a.

- ✓ Satsat på barns språkutveckling och modersmålsbaserad inläring.
- ✓ Ändrat reglerna för föreningsbidrag för att stimulera integrationsarbete.
- ✓ Satsat på språk i kombination med arbete/praktik.
- ✓ Genomfört försök med avidentifierade ansökningshandlingar.
- ✓ Startat ett samarbete med antidiskrimineringsbyrån.

Så här vill vi gå vidare:

- Förstärka arbetet mot diskriminering.
- Driva på utvecklingsarbetet i Vårby, Skogås och Flemingsberg.
- Satsa på språkutveckling i förskolan och grundskolan.
- Verka för att kommunens personalsammansättning på alla nivåer speglar befolkningssammansättningen i Huddinge.
- Utveckla insatserna för att flyktingar/invandrare snabbare ska nå egen försörjning.
- Erbjuder fler asylsökande praktikplatser i kommunen.

4. Trygghet när den egna kraften inte räcker

I livets olika skeden behöver vi olika mycket hjälp och stöd av samhället. Vissa av oss föds med funktionshinder, andra av oss drabbas längre fram i livet. Förr eller senare kan vi dock alla behöva hjälp för att klara vardagen. Det kan vara när vi drabbas av sjukdom, skadar oss eller blir gamla och krassliga.

Vi vill att Huddinge ska vara en trygg plats att bo på även när livet förändras. I Huddinge ska vi ta hand om varandra och alla ska få vara med. För att det ska vara möjligt måste vi ha en kommunal omsorg av hög kvalitet som ser och anpassar sig utifrån de förutsättningar invånarna har. Vid fördelningen av resurser ska mottot vara mest hjälp till de med störst behov.

4.1 En trygg ålderdom

Vi är idag pensionärer under en längre period och för många, kanske de flesta, känns inte ålderdomen och omsorgsbehoven överhängande när man just gått i pension. Då är det viktigare att det finns ett bra kultur- och fritidsutbud som man kan ta del av när tiden äntligen räcker till. För den som vill och orkar ska det också finnas enkla sätt att erbjuda sin tid för frivilliga insatser och därmed bidra till utveckling och tillfredsställelse för andra.

Huddinge är och ska fortsätta vara en bra kommun att bo och åldras i. En del äldre klarar sig helt själva, vissa behöver enklare stöd medan andra behöver mer omfattande service och omsorg för att leva ett gott liv. Alla invånare, oavsett grad av hjälpbehov, har dock rätt till en trygg ålderdom. Den service och omsorg som kommunen erbjuder ska utgå från den enskildes förutsättningar, behov och självbestämmande. Alla ska erbjudas samma höga kvalitet oavsett ekonomiska eller sociala förutsättningar.

Vi är övertygade om att samverkan är bättre än konkurrens för att uppnå en god och trygg äldreomsorg. Den enskildes möjligheter att vara delaktig i och påverka sin dagliga omvårdnad är grundläggande. De som är i behov av omsorg ska känna att deras integritet respekteras och att omsorgen är utformad på bästa sätt efter den enskildes egen önskan. Därför är det viktigt att fortsätta fokusera på ett bra och respektfullt bemötande från personalen och utveckla individuella vårdplaner. Även arbetet med matens kvalitet, så som smak, näring och uppläggning, är prioriterat.

En del äldre drabbas även av sjukdom som gör att kommunens omsorg inte räcker fullt ut. Då är det viktigt att det finns ett fungerande samarbete mellan kommunens omsorg och landstingets sjukvård. Samverkan för en god vårdplanering där ingen faller mellan stolarna är prioriterat. För äldre med flera sjukdomsdiagnoser har särskilda äldreteam inrättats där landstinget samverkar med kommunens äldreomsorg. Rehabilitering är viktigt för de äldres livskvalitet och vi har därför genom avtal med landstinget inrättat särskilda rehabiliteringsteam med bland annat sjukgymnaster och arbetsterapeuter. De behövs för de mer kvalificerade insatserna och ger även stöd och handledning till övrig vårdpersonal och närstående.

De flesta äldre vill bo kvar i det egna hemmet, även då hälsan och orken blivit sämre. För att det ska vara möjligt, måste vården och omsorgen genom hemtjänsten fungera tryggt. För att öka kvaliteten och kunna möta det ökande antalet äldre vill vi fortsätta att rekrytera kvalificerad personal och öka utbildningsinsatserna. Anhöriga, som tar ett stort ansvar för sina

närstående, ger vi möjlighet till stöd och avlastning. Denna möjlighet har vi utvecklat genom att bland annat erbjuda korttidsboende utomlands. För att förebygga fallskador bland de äldre som bor kvar hemma har vi startat ett projekt med en särskild hantverkartjänst, ”händig fixaren”, som bland annat kan hjälpa till med byte av taklampor och uppsättning av gardiner. Vi vill utöka denna service till att gälla i hela kommunen. I samverkan med landstinget vill vi även utöka den uppsökande verksamhet som idag finns bland de äldre i Segeltorp till att gälla samtliga delar av kommunen.

För att underlätta möjligheten att bo kvar i det egna hemmet måste det också finnas tillgång till bra s.k. seniorbostäder i lägen nära centrum och kommunikationer. Vi har därför fattat beslut om flera nya seniorbostäder i Huddinge, bland annat i närheten av Huddinge centrum. För gemenskap och samvaro utvecklar vi seniorcentra i alla kommundelar.

För de med stora vård- och omsorgsbehov ska kommunen erbjuda särskilda boenden av hög kvalitet. Vi har därför byggt ut antalet platser och samtidigt förbättrat standarden. Alla äldre Huddingebor med omsorgsbehov kan nu få en plats inom kommunen.

Frivilliginsatser och väntjänst är viktiga komplement till kommunens äldreomsorg. Därför har vi ökat stödet till dessa grupper. Deras insatser är välkomna extraresurser, inte minst genom sin sociala funktion, men får inte ses som en ersättning för kommunens professionella insatser.

Samarbetet mellan kommunen och frivilligorganisationerna måste fortsätta utvecklas. Pensionärsorganisationerna, centrala pensionärsrådet tillsammans med de lokala pensionärsråden är viktiga kanaler för dialog. Lokaler för pensionärsorganisationerna är viktigt och vi vill förbättra deras tillgång till funktionella möteslokaler. Möjligheten till friskvård som boulespel och andra aktiviteter bör fortsätta utvecklas i alla delar av kommunen.

Vi har under den här mandatperioden bl.a.

- ✓ Ökat antalet platser i särskilda boenden och kan därmed erbjuda alla invånare med behov en plats i kommunen.
- ✓ Börjat införa individuella vårdplaner för alla med hjälpinsatser.
- ✓ Startat ett särskilt projekt för att förbättra kvaliteten på maten till de äldre.
- ✓ Ökat samarbetet med landstinget kring bland annat äldreteam och uppsökande verksamhet bland äldre.
- ✓ Öppnat seniorcentra för samvaro och gemenskap i alla kommundelar.
- ✓ Anställt händiga fixaren som hjälper äldre med vissa tjänster för att förebygga fallskador.

Så här vill vi gå vidare:

- Genom bland annat årliga enkäter försäkra oss om att brukarna upplever att äldreomsorgen i Huddinge är trygg och håller god kvalitet och åtgärda eventuella brister.
- Den enskildes behov, önsknings och förutsättningar ska vara utgångspunkten för hemtjänsten. Uppföljning varje månad ska garantera att alla får sina beviljade timmar.
- Äldre med större behov av omsorg ska erbjudas ett särskilt boende av hög kvalitet i kommunen. Nya platser ska tillkomma även i centrala Huddinge. >>>>

- Huddinges äldre ska ha tillgång till en funktionell bostad, vare sig det är genom seniorboende, i egna hemmet eller på särskilt boende.
- I samarbete med landstinget sprida modellen med uppsökande verksamhet till alla delar av kommunen.
- Arbeta mer förebyggande mot fallskador, bland annat genom att sprida projektet med den händige fixaren till hela kommunen.
- Förbättra pensionärsföreningarnas tillgång till möteslokaler.
- Slå vakt om kommunens lokala pensionärsråd.
- I samarbete med invandrarföreningarna utveckla äldreomsorg för äldre med annat modersmål än svenska.
- Ytterligare förbättra vården och tryggheten för de med omfattande behov, bland annat genom bättre samverkan med landstinget.
- Utveckla projekt för bättre matkvalitet för de äldre.

4.2 En bra sjukvård och en god folkhälsa

I valet 2002 fick vi socialdemokrater väljarnas förtroende att ordna upp sjukvårdens ekonomiska kris efter fyra katastrofala borgerliga år. Stockholms läns landsting var då i det närmaste i konkurs och djupt skuldsatt. Hela den skattefinansierade sjukvården var hotad. Med stora ansträngningar och med personalens hjälp har underskottet vänts till överskott. Stora satsningar och förändringar har nu påbörjats för att förbättra vården och göra den mer tillgänglig för alla. Att stärka närsjukvården har varit särskilt angeläget.

Det ska vara enkelt att komma i kontakt med sjukvården. Därför vill vi fortsätta utveckla sjukvårdsrådgivning per telefon och möjliggöra bokning av läkarbesök via Internet. Vårdcentralerna inom vårt område måste ha generösa öppethållanden, god tillgänglighet för funktionshindrade samt ha den sjukvårdskompetens som efterfrågas. Vi socialdemokrater vill införa en rättighetskatalog för patienterna som bland annat garanterar vård i tid och rätten att få en andra bedömning av en ny läkare.

Vi socialdemokrater kommer aldrig att acceptera gräddfiler i Stockholmsregionens sjukvård. Ingen offentligt finansierad sjukvård ska ge förtur åt försäkringsbolagens kunder. Vi säger nej till moderaternas planer på stora skattesänkningar och utförsäljningar av all sjukvård, inklusive alla akutsjukhus.

Att ge äldre en god hälso- och sjukvård är en av vårdens grundläggande uppgifter. Vi vill att den uppsökande verksamhet till äldre som prövas i Segeltorp ska utvidgas till fler delar av kommunen, inte minst där ohälsotalen är som högst. Vi vill också gå vidare med att förbättra samverkan mellan olika delar av vården, exempelvis mellan geriatrisk slutenvård och vårdcentralerna. Vi vill se fler äldreteam bestående av hemrehabiliteringsteam, stroketeam och kommunens hemtjänst. Även samarbetet kring läkemedelsrutiner för äldre måste utvecklas. Det viktigaste måste vara att man som patient får rätt insatser, oavsett om det är kommunen eller landstinget som ger dem.

Det ska vara fortsatt fokus på barn och ungdomars hälso- och sjukvård. En viktig del är att stärka samarbetet mellan skolhälsovården och landstingets olika vårdgivare. Det är också angeläget att uppmärksamma hälsoläget bland asylsökande barn samt tonårsflickors psykiska ohälsa, bland annat genom ungdomsmottagningarna.

Barnvårdscentraler är viktiga. De möter i stort sett samtliga barn och deras föräldrar. Det finns tecken som tyder på en sämre frekvens av besök till BVC i invandrartäta områden vilket leder till sämre förutsättningar för vissa barns utveckling. Det vill vi uppmärksamma särskilt, bland annat genom att i samverkan med kommunerna öppna fler familjecentraler, exempelvis i Flemingsberg.

Vården av våra psykiskt sjuka måste bli bättre genom en ökad samverkan mellan de olika vårdgivarna. Ingen ska tillåtas "falla mellan stolarna". Patienter inom psykiatrin ska få en vård med ökad kontinuitet och därmed bättre framförhållning med mer planerade insatser och färre akutinsatser. Vi ser idag en utveckling mot tyngre vårdbehov och ökat tryck på den slutna psykiatrin som måste klaras. Vården måste tillsammans med kommunen lägga särskild kraft på att uppmärksamma anhörigas insatser för psykiskt sjuka.

Arbetet för att förbättra folkhälsan är central för landstinget. Det ska bedrivas gemensamt med kommunen, med gemensamma mål och insatser. Den livstidsrelaterade ohälsan, som högt blodtryck, övervikt o.s.v. är hög i delar av vårt område. Det ska vi ta på allvar och det är särskilt angeläget att ett aktivt folkhälsoarbete bedrivs på vårdcentraler, barnvårdscentraler och ungdomsmottagningar. Insatser mot rökning, som är den enskilt största hälsorisken, måste bedrivas aktivt. Vi vill göra mer för att stoppa den negativa utveckling som vi ser när det gäller alkoholkonsumtion. Det är angeläget att det för missbrukare finns en god vård på hög nivå, i samverkan med kommunerna. Vi tror dock att insatser krävs för att öka stödet och hjälpen till de som har behov av att komma ifrån ett mer begränsat "vardagsmissbruk".

I exempelvis Vårby, Flemingsberg och Skogås finns behov av särskilda förebyggande insatser för att komma tillrätta med dålig tandhälsa. Ett sådant arbete bör involvera tandvården och närsjukvården och ha ett särskilt fokus på kostvanor.

Under den här mandatperioden har vi bl.a.

- ✓ Startat en närakut i anslutning till Huddinge sjukhus.
- ✓ Förbättrat tillgängligheten till vårdcentralerna, bland annat genom en något förbättrad telefontillgänglighet.
- ✓ Tagit viktiga steg för att stärka närsjukvården för invånarna.
- ✓ Lagt grunden till en trygg vård genom att få ordning och reda i landstingets ekonomi.
- ✓ Startat ett viktigt utvecklingsarbete med bland annat hälsosamtal med äldre, psykiatrikompetens inom närsjukvården samt börjat med fysisk aktivitet på recept.
- ✓ Utarbetat en plan för folkhälsoarbetet i Huddinge kommun.
- ✓ Förstärkt missbruksvården för unga genom inrättandet av MiniMaria.

Så här vill vi gå vidare:

- Förbättra tillgängligheten till vårdcentraler och andra delar av den sjukvård som behövs nära (öppettider, tillgänglighet via telefon, fysisk tillgänglighet, tillgång till olika specialistkompetenser mm).
- Fortsätta utveckla familjecentraler, bland annat i Flemingsberg.
- Kartlägga behov av brister när det gäller specialister i vården som idag inte möts, exempelvis behovet av en gynekolog i Huddinge kommun.
- Skapa en rättighetskatalog för patienterna i Stockholms läns sjukvård.
- Införa jourläkarbilar i hela länet som ska användas för snabba hembesök hos äldre och barnfamiljer.
- Ge alla patienter med svåra diagnoser en egen vårdlots i vården.
- Införa ett trygghetskvitto vid utskrivningar från psykiatrisk slutenvård, så att den fortsatta vården alltid garanteras.
- Förbättra tandhälsan hos barn och unga, speciellt i de områden där den är lägst.
- Tillsammans med kommunen aktivt arbeta med mål för en bättre hälsa hos befolkningen. Detta gäller till exempel arbetet mot övervikt och det förebyggande arbetet mot droganvändning.
- Trygga vården genom fortsatt ordning och reda i landstingets ekonomi.

4.3 En handikappvänlig kommun

Grunden för den socialdemokratiska handikappolitiken är att personer med funktionshinder ska ha samma rättigheter och skyldigheter som alla andra. Vi socialdemokrater vill fortsätta vårt arbete för att ta bort eller minska de hinder som finns t ex. när det gäller tillgänglighet och bemötande.

Vi vill skapa en kommun som är fysiskt tillgänglig för alla. Vi har genomfört en tillgänglighetsinventering och nästa steg är att undan för undan ta bort de hinder som finns. I det arbetet är kommunens fastighetsbolag Huga en viktig aktör och måste vara en förebild när det gäller tillgänglighet. Människor med funktionshinder måste få goda förutsättningar att studera, arbeta och klara det dagliga livet. Däri ingår möjligheten att få ta del av och aktivt medverka i olika kulturarrangemang. Kommunens information måste vara tydlig och tillgänglig för alla.

En grupp med speciella behov av samhällets hjälp är de psykiskt funktionshindrade. Vi har antagit en handlingsplan för stödet till de psykiskt funktionshindrade efter en grundlig inventering av behoven inom kommunen. Vi vill nu gå vidare och ytterligare utveckla insatserna.

Människor med funktionshinder av en omfattning som gör att de inte klarar att bo själva behöver särskilt boende. Vi har byggt ut och kommer att bygga ut dessa bostäder i takt med behovet.

Delaktighet från de berörda är nödvändigt för att insatser ska bli bra och meningsfulla. Här har handikapporganisationerna en betydelsefull roll. I samarbete med dem har vi tagit initiativ till en modell för samverkan för ökat inflytande i den kommunala planeringen. Syftet är att

bland annat på ett tidigt stadium ta vara på kunskaper och erfarenheter från dem som själva upplever samhällets hinder. Nu finns samverkansråd knutna till alla förvaltningar/nämnder och vi vill värna denna modell.

Vi har under den här mandatperioden bl.a.

- ✓ Inrättat särskilda boenden inom kommunen för psykiskt funktionshindrade
- ✓ Anställt personliga ombud för psykiskt funktionshindrade
- ✓ Utvecklat en modell för samverkan mellan kommunen och handikappföreträdare för ökad delaktighet
- ✓ Byggt fler bostäder för funktionshindrade
- ✓ Genomfört konferenser och utbildning när det gäller bemötande av funktionshindrade

Så här vill vi gå vidare:

- Åtgärda hindren för tillgängligheten till offentliga lokaler och miljöer.
- Fortsätta genomföra den framtagna handlingsplanen för stöd åt psykiskt funktionshindrade.
- Vid nybyggnation beakta behovet av särskilda bostäder för funktionshindrade.
- Utveckla arbetet mot våld mot funktionshindrade.

4.4 Snabba insatser för att nå egen försörjning

Trygghet och frihet går hand i hand. Om vårt samhälle känns tryggt skapas också en frihet för individen. Ett tryggt samhälle förutsätter trygga människor. Återigen visar erfarenheten på betydelsen av en aktiv sysselsättnings- och arbetsmarknadspolitik som möjliggör för människor att få en trygg plats på arbetsmarknaden. Vi tror på en arbetsmarknadspolitik som utgår från individens förutsättningar och som syftar till aktivitet istället för passivt bidragstagande.

Arbetslösheten bland ungdomar är särskilt viktig att arbeta aktivt med. Att kunna försörja sig själv, att vara delaktig i arbetslivet, att ha arbetskamrater och att kunna göra en insats i samhället ger en meningsfull tillvaro och ökar möjligheterna att själv välja hur tillvaron ska utformas. Åtgärder av olika slag för att höja kompetensen är viktiga, liksom att ge möjligheter till praktik och erfarenheter att bygga vidare på. Sommarjobb och sommarpraktik kan ge ungdomar viktiga referenser för att sedan komma vidare på arbetsmarknaden. Samtidigt som arbete och egen försörjning är av stor betydelse för individen är hög sysselsättning avgörande för att vi ska kunna behålla och utveckla vår välfärdspolitik.

Under den här mandatperioden har vi bl.a.

- ✓ Utvecklat insatserna för arbetslösa med utgångspunkt från individens behov och förutsättningar med en särskild prioritering av ungdomar.
- ✓ Förstärkt och utvecklat samarbetet med Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan m.fl.
- ✓ Påbörjat särskilda insatser för långtidsarbetslösa försörjningsstödtagare för att hjälpa dem till rehabilitering, utbildning eller annan insats som kan leda till egen försörjning.
- ✓ Inrättat ett hundratal plusjobb för långtidsarbetslösa.

Så här vill vi gå vidare:

- Inrätta särskilda ungdomsanställningar med hjälp av anställningsstöd från arbetsförmedlingen.
- Pröva nya metoder som förenklar tillträdet till arbetsmarknaden.
- Erbjud alla unga under 25 år arbete eller utbildning så att de slipper drabbas av arbetslöshet.
- Fortsatt fokus på arbetsmarknadsåtgärder som stimulerar till aktivitet och inte till passivt bidragstagande.
- Satsa på sommarjobb och praktik åt ungdomar för att de tidigt ska få kontakt med arbetsmarknaden.
- Stödja möjligheter till nyföretagande.

5. Lära hela livet

Vi socialdemokrater tror på tanken om det livslånga lärandet. Visionen är ett samhälle där alla människor ges möjlighet att utvecklas och har rätt till utbildning, kompetensutveckling och vidareutbildning både inom och utom sitt arbetsområde. Det livslånga lärandet börjar redan i förskolan och fortsätter genom grund- och gymnasieskolan upp till högskolan, studieförbunden, komvux och kompetensutveckling i arbetslivet. Rätten till kunskap är grundläggande.

5.1 En förskola som erbjuder god omsorg i pedagogisk miljö

Förskolan är en synnerligen viktig verksamhet för våra barn. Den är till för barnens egen skull och lägger grunden till det livslånga lärandet och den sociala utvecklingen. Förskolan ska vara fylld av lek, trygg och lärorik. Från förskolan ska flickor och pojkar komma med självkänsla och tillit till sin egen förmåga. Det är viktigt att förskolan motverkar att barnen låses fast i olika könsroller. Förskolan ska göra det möjligt för föräldrarna att kombinera föräldraskap med förvärvsarbete och studier.

I en attraktiv kommun som Huddinge är det viktigt med en ambitiös planering av förskolekapaciteten så att alla barn kan erbjudas plats. Vi vet att familjerna drabbas av stora problem om det inte uppfylls. Vi kommer att ytterligare skärpa planeringen och framförhållningen, så att vi kan garantera att man får plats när man behöver det.

Under den innevarande mandatperioden har många olika insatser gjorts för att höja kvaliteten. Resurserna fördelas så att de barn som behöver mer stöd ska få det. Stora insatser har gjorts när det gäller kosten i förskolan, fortbildning och pedagogisk utveckling. Tack vare den socialdemokratiska regeringens riktade statsbidrag har vi kunnat öka personaltätheten i förskolan. Vi har nu anställt motsvarande 100 nya heltidstjänster i Huddinges förskolor, detta utöver alla dem som anställdes på grund av utbyggnaden.

Förskolan ska klara av att ge barnen den trygghet och stimulans som behövs inför skolstarten och lägga grunden för att man ska klara sig genom skolan. Som förälder ska man känna sig säker på att barnen trivs och mår bra på sin förskola. Personalen ska känna att de hinner med och att varje barn blir uppmärksammat och får den pedagogiska stimulansen det behöver.

Vi har under mandatperioden bl.a.

- ✓ Byggt ut förskolan med 600 platser.
- ✓ Förbättrat personaltätheten i förskolan med motsvarande 100 heltidstjänster.
- ✓ Ökat stödet till de förskolor och barn som har större behov av hjälp.
- ✓ Tagit initiativ till jämställdhetsprojekt inom förskolan.
- ✓ Drivit ett projekt för bättre och kostvanor i förskolan för att öka hälsan och minska risken för övervikt.
- ✓ Drivit kvalitetsarbetet så att vi har nöjdare barn och föräldrar enligt de årliga elevenkäterna.

Så här vill vi gå vidare:

- Arbeta för att stegvis öka personaltätheten i förskolan så att grupperna kan göras mindre och mer tid ägnas åt varje barn.
- Som ett första steg, ge alla barn rätt till minst 20 timmars förskola per vecka. Vi har därefter målsättningen att ge alla barn rätt till full tid när kommunens ekonomi tillåter det.
- Utveckla resursfördelningen så att det enskilda barnets behov är i centrum. Lika möjligheter kräver olika resurser.
- Skapa jämlika villkor för våra barn oavsett var man bor i Huddinge.
- Fortsätta att bygga ut förskolan i takt med behoven.
- Stärka barnens språkutveckling.
- Hälsomärka förskolorna genom att fortsätta utveckla arbetet med sunna kostvanor.
- Öka insatserna för att stödja språkutvecklingen för barn med annat modersmål än svenska.
- Intensifiera insatserna för ökad jämställdhet i förskolorna.
- Satsa på fler familjecentraler.

5.2 En skola och fritid som ger trygghet, kunskap och självförtroende!

Skolans uppgift är att lära ut kunskap och ge eleverna de förutsättningar som de behöver med sig i livet. Det gäller såväl inför arbetslivet som samhällslivet och privatlivet. Med rätt stöd och höga, positiva förväntningar har alla chans att nå kunskapsmålen. Varje elev ska utifrån sina unika förutsättningar ges likvärdiga möjligheter att erövra nya kunskaper och färdigheter. Vårt mål är att ingen elev ska lämna skolan utan tillräckliga kunskaper. Andelen elever med fullständiga betyg skall öka. Jämlika villkor är en självklar förutsättning för oss socialdemokrater. Vi fördelar därför resurser med utgångspunkt i det enskilda barnets verkliga behov. Alla barn är olika och därför måste också resurserna variera. Vi vill utvärdera och förbättra systemet att fördela resurser steg för steg.

Det är viktigt att elever och föräldrar vet hur eleven utvecklas i skolan, vilka områden och ämnen som fungerar väl och var det behövs extra insatser. Betyg i tidig ålder är ingen lösning på det behovet eftersom det är ett alltför trubbigt instrument. Tvärtom riskerar tidiga betyg att hämma barns kunskapstörst då de har svårt att skilja mellan betyg på deras kunskaper och på dem som personer. Vi vill satsa på att förbättra utvecklingssamtalen, så att de blir en framåtsyftande diskussion där man ska diskutera elevens hela skolsituation. De ska leda till utvecklingsplaner som ger besked om vad eleven kan och om vilka insatser som behövs.

Skolan måste erbjuda en trygg och kreativ studiemiljö och uppmärksamma varje enskild elev. Det ska vara nolltolerans mot mobbning, sexism och rasism i skolorna. Olika former av antimobbings- och kamratstödande projekt är ett sätt att förebygga otrygghet och skapa en

god stämning. Olika pedagogiska inriktningar samt profileringar av skolor är något som är viktigt och ska uppmuntras. Fristående skolor kan vara ett värdefullt komplement till den kommunala skolan för att öka den pedagogiska mångfalden.

Förutom att lära ut kunskap anser vi socialdemokrater att skolan är viktig för att förmedla de värderingar som vårt öppna samhälle bygger på - alla människors lika värde, demokrati, respekt, tolerans och människovärdets okränkbarhet. Huddinges skolor ska därför vara en mötesplats där ungdomar med olika bakgrund, erfarenheter och förutsättningar kan mötas och lära av varandra. Detta förbättrar elevernas sociala förmåga och lägger grunden för en ökad förståelse och respekt för olikheter. Skolan är även en viktig grund för ett demokratiskt samhälle genom att ge eleverna kunskap om sina rättigheter och möjligheter. Därmed kan de också vara aktiva i samhället och påverka. En viktig uppgift för skolan är även att utveckla elevernas förmåga att ifrågasätta och tänka kritiskt. Men eleverna ska samtidigt få det självförtroende som krävs för att våga stå för sin åsikt, kunna lyssna och ta till sig andras åsikter. Vi vill förbättra elevernas och föräldrarnas inflytande, ansvar och delaktighet i skolan. Vi är positiva till lokala skolstyrelser eller skolråd där personal tillsammans med elever och föräldrar kan forma skolan och utveckla undervisningen.

En meningsfull och fungerande fritid är också viktig för att eleverna ska få goda uppväxtvillkor. Vi vill att barn och ungdomar ska möta fler vuxna förebilder på sin fritid. Här har skolbarnsomsorgen/fritidshemmen och annan fritidsverksamhet en viktig roll. Skolbarnsomsorgen har under senare år stått lite i skuggan av utvecklingsbehoven och utökningen i förskolan och skolan. Vi vill nu också ge skolbarnsomsorgen bättre förutsättningar att öka kvaliteten. Vi vill satsa på kolloverksamhet, fritidsgårdar och föreningsverksamhet som riktar sig till de barn och ungdomar som har störst behov.

Kulturskolan är en viktig kraft för att utveckla barns och ungdomars intresse för kultur. Kulturskolan är också viktig för Huddinges kulturliv i stort och avgifterna måste vara låga. Även andra estetiska och konstnärliga kulturformer behöver utvecklas i skolan. Vi vill att kulturskolans verksamhet ska spridas ännu mer till kommundelar med lågt deltagande.

Under den här mandatperioden har vi bl.a.

- ✓ Ökat lärartätheten, ökat behörigheten och minskat personalomsättningen.
- ✓ Medverkat till att elevernas kunskaper klart förbättrats
- ✓ Ökat stödet till de skolor och elever som har större behov av hjälp.
- ✓ Fått in kulturskolans verksamhet i Vårbys skolors ordinarie undervisning.
- ✓ Drivit kvalitetsarbetet så att vi har nöjdare elever enligt de årliga elevenkäterna.

Så här vill vi gå vidare:

- Utveckla resursfördelningen så att den enskilde elevens behov är i centrum. Lika möjligheter kräver olika resurser.
- Förbättra utvecklingssamtalen så att de ger klara besked om vad eleven kan och om vilka insatser som behövs.
- Öka mångfalden och ta vara på nya forskningsrön beträffande pedagogiska metoder och inriktningar för att möta barn med olika sätt att lära.
- Tillsammans med skolans personal ta fram åtgärder så att fler elever ska få goda kunskaper och en lugn arbetsmiljö.

»»»»

- Öka elevernas och föräldrarnas inflytande över utbildningen.
- Nolltolerans mot mobbning, sexism och rasism i skolorna.
- Utveckla och stärka samarbetet mellan kulturskolan, grundskolan och Huddinges övriga kulturliv.
- Fortsatt nej till avgifter på skolmaten.
- Öka kvaliteten i skolbarnomsorgen.
- Hälsomärka skolorna genom att fortsätta utveckla arbetet med kost- och motionsvanor.
- Intensifiera jämställdhetsarbetet med genuspedagogen som motor.
- Förbättra elevernas språk- och läsutveckling.

5.3 Gymnasieskolan - steget ut i vuxenlivet

Mycket har hänt på gymnasieskolan under de senaste åren. Många fristående alternativ har tillkommit och Huddinges egna gymnasieskolor har utvecklat nya programinriktningar. Under mandatperioden har utbudet av gymnasieutbildningar på hemmaplan också ökat genom öppnandet av Östra gymnasiet i Skogås-Trångsund. Huddinges gymnasier står sig väl i konkurrensen. Det visar sig inte minst genom att allt fler elever från andra kommuner söker sig hit.

Vi vill att alla elever i Stockholms län ska ha rätt att välja den gymnasieutbildning de önskar. Vi vill också att det ska finnas ett brett utbud som svarar mot elevernas och arbetsmarknadens behov. För att genomföra detta vill vi fortsätta att utveckla den gemensamma gymnasierregionen. Med de nya gymnasiereglerna, som infördes 2007, kan Huddinges elever välja andra kommuners gymnasieutbildningar utan att de kostar mer än på hemmaplan.

Viktigt framöver är att satsa på de yrkesförberedande programmen, bland annat genom höjd lärarkompetens. Undervisningen ska utvecklas, attraktionskraften öka och avhoppen minska. Vi vill att yrkesutbildningen bättre ska svara mot arbetslivets behov – både när det gäller innehåll och dimensionering. Vi vill skapa en modern gymnasial lärlingsutbildning där en större del av utbildningen genomförs i arbetslivet. Unga tjejer och killar ska uppmuntras att studera tillsammans, exempelvis genom nya utbildningsinriktningar. Eleverna har också rätt till goda kunskaper i kärnämnen för att kunna delta i samhällslivet och klara sig på den moderna arbetsmarknaden - där det ofta ställs höga krav på kompetens för de flesta arbetsuppgifter.

Under den här mandatperioden har vi bl.a.

- ✓ Invigt Östra gymnasiet och därmed ökat utbudet av utbildningar i kommunen.
- ✓ Skapat mer jämlika villkor genom att öka stödet till de elever som har större behov av hjälp.
- ✓ Stärkt våra gymnasiers attraktivitet som därmed lyckats locka till sig allt fler elever.

Så här vill vi gå vidare:

- Bättre möta behovet av yrkesförberedande gymnasieutbildningar.
- Skapa en gemensam gymnasierregion i länet för att alla elever ska kunna få den gymnasieutbildning de önskar.
- Utveckla en modern gymnasial lärlingsutbildning.

5.4 Vuxenutbildning, studieförbund och högskola

Samhällsutvecklingen ställer allt högre krav på kunskap hos den enskilde. För oss socialdemokrater är det därför viktigt att alla vuxna får möjlighet att vidga sina kunskaper genom livet. Vuxenutbildningen minskar utbildningsklyftorna och medverkar till ökad jämlikhet och social rättvisa.

Genom en hög kvalitet i den kommunala vuxenutbildningen ska de vuxna i Huddinge få möjlighet till grundutbildning eller kompletterande studier. Liksom eleverna i grundskolan så har även vuxenstuderande olika behov av stöd och hjälp. Vuxenutbildningen måste därför klara av att möta de vuxenstuderandes olika förutsättningar och önskemål. Det innebär till exempel att de vuxenstuderande också ska ha rätt till vägledning och elevstödande insatser.

För oss socialdemokrater är studieförbunden en viktig del för att förverkliga folkbildning och det livslånga lärandet. Vi vill därför fortsätta det goda samarbetet mellan kommunen och studieförbunden.

Högskolan utgör en central del i det livslånga lärandet och självklart ska högskolan stå öppen för alla. Genom att kunna gå ut och in i högskolan genom livet ökar vi vår kompetens och möjlighet till en trygg och utvecklande position på arbetsmarknaden.

Vi socialdemokrater är stolta över att genom en framsynt högskolepolitik ha startat Södertörns högskola i Flemingberg. Högskolan har nu funnits i tio år och inte bara visat på stora framgångar när det gäller rekrytering av studenter med arbetar- eller invandrarbakgrund, den fungerar även som en kraftfull motor i utvecklingen av hela Flemingsbergsområdet, Huddinge och södra Stockholm. Karolinska institutet har nu merparten av sin grundutbildning i Flemingberg och Kungliga Tekniska Högskolan är också etablerad där. Vi vill fortsätta utveckla samarbetet mellan universiteten/högskolorna och kommunens skolor.

Vi vill att Södertörns högskola ska bli universitet. Tillsammans med de övriga södertörnskommunerna och landstinget ska vi stärka vår profil som kunskapsregion. Under innevarande mandatperiod har vi arbetat hårt för att stärka Huddinge som studentkommun. Bland annat genom att inleda ett nära samarbete med studentkårerna, införande av studentrabatt i kommunala verksamheter och byggande av studentbostäder. Resultatet har varit positivt med allt högre poäng i studenternas egen rankinglista över studentstäder.

Under den här mandatperioden har vi bl.a.

- ✓ Färdigställt mer än 300 nya studentbostäder
- ✓ Infört studentrabatt i kommunala verksamheter
- ✓ Startat ett årligt högskoleting
- ✓ Planerat för utbildnings- och lärlingsplatser inom bristyrken för att öka möjligheterna för arbetslösa att få jobb

Så här vill vi gå vidare:

- Värna vuxenutbildningen och förbättra dess förmåga att utgå från de vuxenstuderandes behov, önskemål och förutsättningar.
- Arbeta för att Södertörns högskola får universitetsstatus.
- Bygga fler studentbostäder och utveckla Flemingsberg till en levande studentstad.
- Förbättra Huddinge som studentkommun och klättra i studentrankingen.
- Att studieförbunden ges goda förutsättningar att ha en framträdande roll i folkbildningsarbetet.

6. Det goda boendet

Huddinge är en attraktiv kommun att bo och leva i. Det visar inte minst kommunens befolkningsstatistik som snart närmar sig 90 000 invånare. För att fortsätta vara en kommun som växer måste vi kontinuerligt bygga fler bostäder och möta efterfrågan. Men vi måste även se till att skapa trygga boendemiljöer, bevara tillgången till naturen samt erbjuda invånarna ett rikt och varierat kulturliv. Samhällsplaneringen ska utformas så att den främjar social, ekonomisk och etnisk integration. Den fysiska miljön ska också bidra till jämlika och goda levnadsförhållanden. Betydelsen av närservice är mycket stor för att ett område ska betecknas som levande. Därför vill vi skapa förutsättningar för en förbättrad service i de områden där den idag är dålig, exempelvis i Vårby Haga.

6.1 Rätten till en bostad till rimligt pris

Vi har tagit krafttag för komma tillrätta med den svåra bostadsbristen. Vi har gett klartecken för många nybyggen av både bostadsrätter, villor och radhus. För oss socialdemokrater är det viktigt att det också byggs hyresrätter. Vi har därför sett till att det nu byggs hyreshus i kommunen för första gången på 10 år. Under den förra borgerliga mandatperioden byggdes inte en enda ny hyresrätt. De borgerliga prioriterade istället att börja sälja ut de hyresrätter som fanns. Vi tror man måste vara offensiv och inte defensiv inom bostadspolitiken. Vi tror framför allt på valfrihet på bostadsmarknaden. Det kräver att det byggs bostäder med olika upplåtelseform och till rimliga priser.

Vi socialdemokrater har medverkat till att sänka byggkostnaderna genom att låta kommunen pressa markpriset för hyresrätter och Huce tillämpar nya metoder för att bygga. Det innebär att vi kunnat starta bygget av 100-tals hyresrätter i Skogås, Huddinge centrum med hyror som människor med normala inkomster har råd att efterfråga. Även privata hyresvärdar är på gång att bygga bostäder i kommunen, bland annat vid Kvarnbergsplan.

För oss socialdemokrater är det viktigt att hyresnivån speglas mot vilka faktiska kostnader bostadsföretagen har. Om man överlämnar åt marknaden att helt fritt sätta hyror, som de borgerliga vill, riskerar hyrorna att trissas upp. Det i sin tur leder till segregation och stora orättvisor.

För att vi också i framtiden ska kunna bedriva en ansvarstagande bostadspolitik måste det kommunala fastighetsbolaget Huce värnas och ges fortsatta möjligheter att bygga nytt, sköta underhåll och hålla hyreskostnaderna nere. Därför är vi socialdemokrater motståndare till en borgerlig politik med utförsäljningar och att människors hem hanteras som vilken handelsvara som helst.

Huddinge är en viktig och expansiv del i Stockholms läns gemensamma arbets- och bostadsmarknad. Eftersom kommungränserna får allt mindre betydelse för människors val av bostadsort har vi låtit Huddinges kommunala bostadskö gå samman med Stockholm stads, för att underlätta för de bostadssökande och öka utbudet. Vi vill på sikt se en gemensam bostadskö för hela Stockholms län.

Att ha ett eget hem är en grundläggande trygghet. Tyvärr finns det invånare som är hemlösa, ofta för att de av olika skäl inte godkänns på den vanliga bostadsmarknaden. Hemlöshetsproblemen löses inte genom enbart bostadspolitik. Det är viktigt att fortsätta med förebyggande åtgärder och stödinsatser av olika slag genom socialtjänsten för att de hemlösa ska få en bättre tillvaro. Akuta problem med tak över huvudet ska kunna lösas med

härbärgesplatser eller liknande. Samarbete med andra kommuner är viktigt för att på sikt förbättra dessa möjligheter.

Under den här mandatperioden har vi bl.a.

- ✓ Tagit fram ett offensivt bostadsbyggnadsprogram med möjlighet till 3000 nya bostäder fram till år 2009.
- ✓ Stoppat utförsäljningen av kommunala hyresrätter och istället börjat bygga 100-tals nya för att möta efterfrågan.
- ✓ Pressat byggkostnaderna för hyresrätter, och därmed hyresnivåerna, genom att bland annat hålla nere kommunens markpriser.

Så här vill vi gå vidare:

- Öka valfriheten på bostadsmarknaden genom att fortsätta bygga bostäder med olika upplåtelseform. Huga ska fortsätta bygga hyresrätter.
- Bygga fler studentbostäder i takt med att antalet högskoleelever i Flemingsberg växer.
- Fortsätta pressa markpriset och se över byggmetoderna när det byggs hyresrätter för att kunna bygga bostäder som människor med normala inkomster har råd att bo i.
- Möta efterfrågan på seniorbostäder med olika upplåtelseformer.
- Genom bland annat bostadspolitiken verka för att bryta segregationen och utanförskapet i vår kommun.
- Förbättra möjligheten för ungdomar att få en egen bostad bl.a. genom att fler bostäder för ungdomar planeras
- Underlätta för unga att kunna få en bostad genom statliga hyresgarantier och genom att reglerna för betalningsförmåga anpassas så att inte enbart fast anställning räknas
- I ett utvecklingsprogram för Vårby Haga särskilt beakta underlag för bättre närservice.

6.2 Tryggheten i fokus

En viktig förutsättning för att Huddinge ska upplevas tryggt och säkert är våra bostadsområden. Vi vill tillsammans med bostadsföretagen, det lokala förenings- och näringslivet arbeta för att öka säkerheten och tryggheten runt om i Huddinges olika delar. En viktig del i arbetet är att värna och utveckla våra lokala centrum som en lokal mötesplats och där möjlighet ges att handla mat och få tillgång till annan service. Under denna mandatperiod har vi bland annat rustat upp centrumen i Skogås och Trångsund. Vi har fattat beslut om en upprustning och utbyggnad av Flemingsbergs centrum. I Visättra planeras för en helt ny närservice.

Många barn och ungdomar i vår kommun lever i omständigheter som innebär en risk för att de ska hamna snett i livet. Det förebyggande arbetet för att minska risken för kontakt med droger och kriminalitet är mycket viktigt och kan ske genom insatser såväl inom skolan som genom kultur- och fritidslivet och socialtjänsten. Vi vill att mer resurser ska anslås till fältarbete bland barn och ungdomar i riskzonen. Det leder till ökar trygghet såväl för ungdomarna som för det omgivande samhället. Ett bra exempel på hur ungdomar kan ta ansvar för sitt område och känna stolthet över sin hembygd är Vårbygruppens arbete. Vi vill stödja sådana initiativ bl a med utbildningsinsatser.

Att trafiksäkerheten i tätorter ofta är dålig för barn och gamla har länge varit ett välkänt problem. Därför har vi sett till att Huddinge kartlagt hela vägnätet med ett särskilt trafiksäkerhetsperspektiv. Särskilt fokus har legat på platser och miljöer där barn ofta rör sig så som skolor, lekplatser och idrottsplatser. Utifrån denna analys har en åtgärdsplan tagits fram och börjat verkställas. Bland annat kommer samtliga bostadsområden bli 30-zoner innan 2008 och farliga platser i vägnätet byggs om steg för steg. Arbetet har varit så framgångsrikt att vi vann 2004 års guldtriangel av NTF, Nationalföreningen för trafiksäkerhetens främjande. Vi tycker det är självklart att det får kosta en del att se till att även barn och äldre ska kunna röra sig säkert i trafiken.

Klotter, trasiga gatlyktor och nedskräpning bidrar till en ökad otrygghet och otrivsel. Ovårdad vegetation intill gångvägar är också ett problem. Vi vill därför satsa på mobila trygghetspatruller, arbetslag som ska kunna rycka ut och åtgärda rapporterade brister som ovårdad vegetation, trasig belysning eller dylikt som bidrar till otrygghet eller otrivsel.

Under den här mandatperioden har vi bl.a.

- ✓ Rustat upp Trångsunds och Skogås centrum och fattat beslut om en upprustning av Flemingsberg och Visättra centrum.
- ✓ Antagit ett handlingsprogram mot våld i nära relationer.
- ✓ Förstärkt det förebyggande arbetet mot alkohol- och drogmisbruk bland ungdomar, bland annat genom att anställa en samordnare.
- ✓ Antagit ett alkohol- och drogpolitiskt handlingsprogram.
- ✓ Förbättrat barns och äldres möjligheter att röra sig säkert i trafiken

Så här vill vi gå vidare:

- Fortsätta att värna och rusta upp våra lokala centrum.
- Tillsammans med bostadsföretagen, det lokala förenings- och näringslivet öka tryggheten i våra centra och bostadsområden.
- Fortsätta satsningen på ökad trafiksäkerhet. Alla bostadsområden ska vara 30-zoner innan 2008.
- Snabbare trygghets- och trivselskapande insatser genom mobila trygghetspatruller.
- Öka antalet fältassistenter och förbättra den uppsökande verksamheten bland barn och ungdomar.
- Ge stöd till lokala, frivilliga trygghetsgrupper.
- Införa en garanti för att personer med tungt missbruk som söker hjälp snabbt ska tas emot och få en individuell vårdplan.

6.3 Ett rikt kultur- och fritidsliv

Ett rikt kultur- och fritidsliv har en stor betydelse för att vi ska må bra och trivas. Vi socialdemokrater tycker därför det är viktigt att alla får möjlighet att ta del av och aktivt

medverka i olika kulturarrangemang. En meningsfull och fungerande fritid är viktig för att ungdomar ska få goda uppväxtvillkor.

Vi vill att barn och ungdomar ska möta fler vuxna förebilder på sin fritid. Vi vill att det ska finnas bra öppen ungdomsverksamhet med bra öppettider på kvällarna i alla delar av kommunen. Satsningarna på särskild verksamhet för sommarlediga barn och ungdomar måste fortsätta.

Barns och ungdomars möjlighet att få ta del av olika kulturupplevelser under sin uppväxt är viktig. Barn från olika delar av Huddinge ska i samma utsträckning få ta del av kulturutbudet. Skolan är en självklar verksamhet där kulturen ska ges fortsatt stort utrymme.

Huddinge har ett rikt musikliv, såväl genom musikföreningar som genom vår kulturskola. Kommunen har också sedan lång tid kulturstipendier för att stimulera och belöna aktiva kulturutövare. Kommunala lokaler, bibliotek och skolor ska vara tillgängliga för kulturarrangemang. Ett annat sätt att stödja konstlivet i Huddinge är att kommunen och dess bolag ska köpa konst från de lokala konstnärerna i Huddinge.

Det är viktigt att det finns ett mångsidigt kulturutbud och föreningsliv i kommunen, vilket ska stödjas av kommunen. Studieförbunden utför ett stort och viktigt folkbildningsarbete. Genom bland annat studiecirkelverksamhet sprider de kultur och bidrar till en aktiv och meningsfull fritid för huddingeborna.

Biblioteken är en grundpelare i vårt samhälle. Genom våra bibliotek får vi Huddingebor möjlighet att ta del av kunskap och läsupplevelser. Biblioteken fyller också en viktig roll som mötesplats och genom att tillhandahålla exempelvis samhällsinformation och datorer med Internet. Vi vill se ett väl fungerande samarbete mellan folkbiblioteken, skolbiblioteken och högskolebiblioteken. Det är viktigt med både ett stort huvudbibliotek med specialistfunktioner och flera bibliotek i de olika delarna av Huddinge. Vi tror att det är viktigt att biblioteken utvecklar ett nära samarbete med det omgivande samhället. Under de kommande åren ska biblioteken moderniseras ytterligare med ny teknik och bättre tillgänglighet.

Ett annat viktigt område för ett rikt och aktivt fritidsliv är möjligheten att utöva olika idrotter och möjligheten till rekreation. Huddinge har idag ett rikt utbud av idrotter. Vi ser nu hur nya anläggningar är på väg att uppföras. För att följa behovet av nya anläggningar vill vi fortsätta den dialog med idrottsrörelsen som vi har påbörjat.

Idrotten har en enorm potential att vara en viktig kraft för jämställdhet och integration. Det kommunala stödet ska stimulera att idrottsföreningar utnyttjar den möjligheten. Det krävs också en fortsatt dialog mellan kommunen och föreningslivet för att tillsammans driva på arbetet för en mer jämställd och integrerad utveckling på idrottsområdet.

Bostadsnära idrottsplatser, spår och leder är viktiga för möjligheten till spontanidrott. Vi vill genomföra en satsning på det området.

Under den här mandatperioden har vi bl.a.

- ✓ Tagit initiativ till att bygga en friidrottshall, en ishall i Segeltorp, en handbollshall vid Östra gymnasiet samt tre konstgräsplaner.
- ✓ Tillsammans med idrottslivet tagit fram ett idrottspolitiskt program.
- ✓ Lyckats locka hit Teater Sláva och inlett ett nära samarbete med dem.

- ✓ Ökat bibliotekens anslag för inköp av böcker och renoverat Skogås bibliotek.
- ✓ Satsat på att bredda rekryteringen till kulturskolan.
- ✓ Börjat med särskild barn- och ungdomsverksamhet på sommaren i Vårby, Flemingsberg och Skogås.

Så här vill vi gå vidare:

- Fullfölja vår stora satsning på nya idrottsanläggningar.
- Satsa på ny teknik och tillgänglighet på biblioteken.
- Ytterligare stärka kulturskolans arbete med att locka nya grupper till verksamheten.
- Stimulera kulturlivet i alla delar av kommun.
- Satsa på idrottsplatser, spår och leder nära bostadsområden för att underlätta motion och spontanidrott.
- Ungdomar ska ha bra mötesplatser/fritidsgårdar med generösa öppettider i alla delar av kommunen.
- Utveckla kulturutbudet för unga vuxna i kommunen.
- Fortsatt nolltaxa för föreningarna när de hyr kommunala lokaler.

6.4 Det gröna folkhemmet i Huddinge

Miljöpolitiken handlar om hur vi ska värna vår gemensamma framtid här på jorden och hur vi uppnår ett ekologiskt hållbart samhälle. Utifrån det perspektivet är det självklart att miljöfrågorna ska genomsyra även lokalpolitiken här i Huddinge.

Genom ett fortsatt lokalt Agenda 21-arbete kan vi göra Huddinge till ett föredöme på miljöområdet. Till grund ligger Agenda 21:s handlingsplan, som innehåller såväl vardagliga förslag på åtgärder som mer långsiktiga visioner. Denna måste fortsätta förankras bland kommunens invånare, företagare och inte minst kommunens egen personal. Resursförbrukningen måste minska och miljön måste vara i centrum vid kommunala upphandlingar och i samhällsplaneringen.

En viktig insats för miljön i Huddinge är att stödja det lokala näringslivet så att verksamheterna utvecklas på ett miljöinriktat sätt. De stora företagen har ofta ett egenkontrollprogram som redovisas regelbundet. De små företagen som inte har samma resurser måste få hjälp och stöd i miljöarbetet. Vi vill också förenkla och skapa bra förutsättningar för kommunens invånare att sortera sitt avfall genom fler och utbyggda återvinnings- och miljöstationer.

I Huddinge finns stora orörda skogsområden och rena sjöar och vattendrag. Stora delar av kommunen är sedan gammalt skyddad mot exploatering genom våra sju naturreservat. Under 2006 bildades ytterligare två naturreservat – vid Trångsunds gård och i Flemingsbergsskogen. Vi vill slå vakt om Huddingebornas möjligheter att vandra och motionera i orörda marker, bada och fiska i rent vatten och andas frisk luft. Genom att värna sammanhängande grönområden i Huddinge bevarar vi ett värdefullt växt- och djurliv.

Stockholmsregionens trafik är en belastning för miljön. Med en genomtänkt planering kan många av problemen undvikas. Genom att Södertörnsleden byggs och kopplas till

Masmolänken avlastas bostadsområden och lokalgator från tung trafik. Trafiken kan samtidigt flyta smidigare med mindre utsläpp som följd. Givetvis är en god kollektivtrafik centralt för att minska trafiken och de skadliga utsläppen. Som kranskommun till Stockholm är Huddinges infartsparkeringar särskilt viktiga. Under 2005 byggde vi därför i samarbete med SL ut infartsparkeringen vid Stuvsta station med 63 bilplatser. Framöver vill vi fortsätta bygga ut antalet infartsparkeringar vid kommunens olika tågstationer så att de får en större kapacitet.

Det är viktigt att värna en god boendemiljö redan vid planeringen av nya bostäder. Miljövänligt byggmaterial och byggteknik ska användas i största möjliga omfattning. I en storstadsregion som Huddinge tillhör kan höga bullervärden utanför bostäderna vara acceptabla men tekniska lösningar måste samtidigt se till att inomhusmiljön blir god.

Vistelsemiljöerna i kommunala fastigheter såsom skolor och förskolor måste vara särskilt goda. På detta område finns ett handlingsprogram för hur vi ska bygga om och rusta upp våra äldre skolor. Kvarnbergsskolan, Källbrinksskolan och Kräpplaskolan har därmed fått ny ventilation.

En avgörande faktor för miljön både inne och ute är frisk och hälsosam utomhusluft. Kunskaperna om luftföroreningars negativa hälsopåverkan har ökat de senaste åren. Vid sidan av biltrafiken är småskalig biobränsleeldning den enskilt största utsläppskällan av hälsofarliga ämnen. Med en ny policy för hållbar uppvärmning som successivt fasar ut gammal teknik till förmån för modern och ren teknik vill vi minska utsläppen av hälsofarliga ämnen i Huddingeluften.

Under den här mandatperioden har vi bl.a.

- ✓ Satsat särskilt på att sprida kunskapen om Agenda 21.
- ✓ Börjat införa ett miljöledningssystem i kommunens samtliga verksamheter.
- ✓ Bildat två nya naturreservat.
- ✓ Ökat antalet infartsparkeringar.

Så här vill vi gå vidare:

- Fortsätta förankra Huddinges Agenda 21-dokument bland invånare, företag och kommunens personal.
- Ytterligare öka antalet infartsparkeringar.
- Förbättra kommunens livsmedelskontroll.
- Öka andelen kravmärkt mat i kommunens skolor.
- Att Huddinge fortsätter värna sin biologiska mångfald med orörda marker och rika växt- och djurliv.
- Att Huddinge fortsätter samarbetet med andra intressenter kring hur vi vårdar våra våtmarker och sjösystem.
- Förbättra invånarnas möjligheter att sortera sitt avfall genom fler och utbyggda återvinnings- och miljöstationer.
- Minska utsläppen av hälsofarliga ämnen i Huddingeluften genom en ny policy för hållbar uppvärmning.